

Література:

1. Бурлука О.В. Самоосвіта особистості як соціокультурне явище: автореф. дис. канд. філос. наук: 17.00.01. Харківська держ. академія культури. Харків, 2005. 16 с.
2. Кондрашова Л.В. Концепція «Взаємодії моральних і психологічних якостей у змісті педагогічного професіоналізму». Професійне становлення майбутнього вчителя: монографічний огляд. Кривий Ріг, 2006. С. 6–34
3. Малихін О.В. Формування у майбутніх учителів потреби в професійній самоосвіті: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. Харків, 2000.17 с.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ-СИРИТ ДО ПРИЙОМНИХ СІМЕЙ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Заблоцький А. Р.

викладач кафедри педагогіки та психології

Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії

імені Тараса Шевченка

м. Кременець, Тернопільська область, Україна

Періодом дитинства є особливим у житті кожної людини. Адже саме в цей час відбувається її інтенсивний фізичний, психічний, соціальний, розумовий розвиток і формується необхідний досвід поведінки. Як правило, все, що закладається протягом дитячих років у свідомості та поведінці дитини, визначає якість її подальшого життя. Цілком очевидно, що для гармонійного всебічного розвитку дитина має рости в умовах сім'ї, в атмосфері любові, рівності гендерної зокрема і взаєморозуміння та щастя.

Як зазначають вітчизняні ті зарубіжні науковці, потреби дитини – це ті важливі умови, які відіграють основну роль у підтримці функціонування організму дитини та її розвитку як особистості [4, с. 39]. Усі потреби дитини фахівці об'єднують у три великі групи:

– *Біологічні* потреби дитини (у повноцінному харчуванні, належному відпочинку й фізичних навантаженнях, адекватних віковому періоду та рівню розвитку дитини), задоволенню яких сприяють: фізичне здоров'я дитини, відповідальний догляд за нею, організація її здорового способу життя;

– *Психологічні* потреби дитини(у розвитку мислення, пам'яті, емоційної та естетичної сфер;у самоусвідомленні й само-реалізації,належній гендерній орієнтації), задоволенню яких сприяють:відчуття любові, захищеності, постійної турботи, розумова активність дитини, отримання достовірної інформації, вільний доступо до джерел знань, можливість розвивати здібності;

– *Соціальні* потреби дитини(у постійних теплих відносинах з батьками (усиновлювачами, опікунами, патронатними вихователями), братами і сестрами (рідними чи звідними), іншими членами родини; у спілкуванні та взаємодії з ними; у співчутті, підтримці й допомозі; у дружбі; в незалежності та свободі вибору) [3, с. 41-42].

Починаючи з 2017 року в Україні швидкими темпами розгортається **деінституалізація** – процес заміни системи інституційного догляду дітей на систему, яка зезпечує їх виховання в сім'ї умовах, максимальн нлижених до сімейних [2, с.5].

– *приймна сім'я*–сім'я (окрема особа, яка не перебуває у шлюбі), яка добровільн за плату прийняла для спільного проживання та виховання із інтернатних закладів від однієї до чотирьох дітей. Метою прийомної сім'ї є створення оптимальних для зростання та виховання дитини-сироти (дитини, яка опинилась без батьківського піклування)в сімейному оточенні умов, шляхом влаштування її у сім'ю на спільне проживання [3, с. 26].

Вагомим аспектом сучасної прийомної сім'ї є її гендерна соціалізація, загальн унормовані погляди на виховання дітей різних за статевою приналежністю, саме тому гостр постає проблема у навчанні майбутніх опікунів. Засвоєнні ними сучасних знань про розвиток та функціонування інституту сім'ї, навчання гендерних аспектів про створення та повноцінне функціонування нової сім'ї, яку мають створити їхні вихованці, діти-сироти, що перебувають зараз у них на вихованні.

За прийомними дітьми зберігаються пільги і державні гарантії, передбачені законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» [1, с. 94]. Погоджуємось із думкою науковців, що у разі влаштування в прийомну сім'ю дитини з інвалідністю повинні бути створені відповідні умови для її проживання та різнобічного розвитку та гендерної ідентичності.

Згідн чинного законодавства, прийомні батьки – це «подружжя окрема особа, яка не перебуває у шлюбі, які взяли на виховання та спільне проживання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування». Прийомними батьками можуть бути окремі працездатні особи та особи, які перебувають у шлюбі, крім випадків, коли хоча б одна з них: не пройшла курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; визнана в установленому порядку недієздатною обмежен дієздатною; позбавлена батьківських прав.

На основі аналізу ряду наукових доробок учених та практиків можемо зазначити, що «особи, які виявили бажання стати прийомними батьками, в обов'язковому порядку мають пройти навчання, організоване регіональними центрами соціальних служб із залученням спеціалістів з питань психології, педагогіки, медицини тощо, за програмою, затвердженою Міністерством соціальної політики з обов'язковим компонентом навчальної програми гендерна соціалізація» [228, с. 19].

Література:

1. Лактіонова Г. М. Створення та соціальний супровід прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу : навч.-метод. комплекс. К. : Наук. світ, 2006. 271 с.
2. Смольська Л. М. Фактори дитинства, що впливають на успішність у дорослому віці. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 7. С.8.
3. Соціальні служби – родині: Розвиток нових підходів в Україні. *За ред. М. Григи, Т. В. Семігіної*. К., 2003. 128 с.
4. Турчин О. Приймна сім'я як інноваційна форма опіки дітей-сиріт. *Соціальний педагог*. 2007. № 11 (листопад). С. 26.

СТРАТЕГІЇ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Коваль І. В.

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної освіти і міжкультурної комунікації
Хмельницького національного університету
м. Хмельницький, Україна*

Аналіз психолого-педагогічних резервів підвищення ефективності групової спільної навчально-пізнавальної діяльності з вивчення іноземної мови на неспеціальних факультетах вузів був проведений Т.Б. Тихоною, яка в ході впровадження лінгвістичних та рольових ігор продемонструвала можливість зміщення мети навчання з фактів мови як науки на її функції (мовлення, аудіювання, читання, письмо). З урахуванням індивідуальних особливостей не тільки кожного члена групи, але й групи в цілому як сукупного суб'єкта були виявлені особливості формування індивідуальних стилів навчально-пізнавальної діяльності студентів.